

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА
ПРИРОДНИЧО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

кафедра екології

Тестові завдання
з дисципліни «**МОНІТОРИНГ ДОВКІЛЛЯ**»

м. Кам'янець-Подільський, 2023

УДК 502/504(079.1)

ББК 20.1я73

Л93

Рекомендовано до друку вченою радою природничо-економічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (протокол № 6 від 29 червня 2023 року)

Рецензенти:

доктор біологічних наук, професор кафедри біології та методики викладання КПНУ імені Івана Огієнка Любінська Л.Г.

кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології та методики викладання КПНУ імені Івана Огієнка Григорчук І.Д.

кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувачка кафедри екології та загальнобіологічних дисциплін Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» Недільська У.І.

Любинський О.І., Душанова Т.В., Андрусак Д.В. Тестові завдання з дисципліни «Моніторинг довкілля»: навчально-методичний посібник [Електронне видання]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний ун-т ім. Івана Огієнка, 2023. 34 с.

Тестові завдання складені у відповідності до програми для підготовки для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою Екологія.

УДК 502/504(079.1)

ББК 20.1я73

© Любинський О.І., 2023

Перелік тестів

1. Відстань між пунктами спостереження системи глобального моніторингу навколишнього середовища становить:

1. 0,01-10 км;
2. 10-500 км;
3. 500-3000 км;
4. 3000-5000 км;
5. 5000-10000км.

2. Мережа пунктів моніторингу навколишнього середовища, яка включає систему стаціонарних свердловин, полігонів, станцій, постів, спостереження на яких дають змогу фіксувати стан і режим змін параметрів довкілля в межах як одного регіону називається:

1. спеціальною мережею моніторингу навколишнього середовища;
2. регіональною мережею моніторингу навколишнього середовища;
3. відомчою мережею моніторингу навколишнього середовища;
4. опорною мережею моніторингу навколишнього середовища.
5. державною мережею моніторингу навколишнього середовища.

3. Науково-інформаційна комплексна система інтенсивних спостережень спеціальних показників на цільовій мережі пунктів за об'єктами й джерелами підвищеного екологічного ризику або за територіями надзвичайної екологічної ситуації чи зонами аварій, катастроф і стихійних лих з негативними екологічними наслідками, яка дає змогу оперативно реагувати на кризові зміни стану довкілля і приймати рішення щодо їх ліквідації називається:

1. загальним моніторингом навколишнього середовища;
2. фоновим моніторингом навколишнього середовища;
3. виробничим моніторингом навколишнього середовища;
4. історичним моніторингом навколишнього середовища.
5. оперативним моніторингом навколишнього середовища;

4. При встановленні багаторічної динаміки залишків пестицидів у ґрунтах спостереження проводять:

1. 1 раз на місяць;
2. 2 рази на квартал;
3. 3 рази на рік;
4. 6 разів на рік;
5. 1 раз на 5 років.

5. Програма моніторингу атмосфери, яка передбачає відбір проб атмосферного повітря щоденно 4 рази: 1 раз о 7 год. ранку, другий - о 13 год., третій о 19 год., 4 раз - о 1 год. ночі називається:

1. скорочена;

2. повна;
3. добова;
4. спеціальна.
5. неповною.

6. Для кількох шкідливих речовин, що їм характерна сумація дії, буде справджуватись нерівність:

1. $C_1/\Gamma ДК_1 + C_2/\Gamma ДК_1 + \dots + C_n/\Gamma ДК_n \leq 1$;
2. $C_1/\Gamma ДК_1 + C_2/\Gamma ДК_1 + \dots + C_n/\Gamma ДК_n > 1$;
3. $C_1/\Gamma ДК_1 + C_2/\Gamma ДК_1 + \dots + C_n/\Gamma ДК_n \geq 1$;
4. $C_1/\Gamma ДК_1 + C_2/\Gamma ДК_1 + \dots + C_n/\Gamma ДК_n < 1$;
5. $C_1/\Gamma ДК_1 + C_2/\Gamma ДК_1 + \dots + C_n/\Gamma ДК_n < 0,8$.

7. Пости спостереження за станом атмосферного повітря, які забезпечують регулярний відбір проб повітря під димовим чи газовим факелом викиду з метою виявлення зони впливу даного джерела на стан атмосферного повітря називаються:

1. опорні;
2. маршрутні;
3. підфакельні;
4. неопорні;
5. стаціонарні.

8. Мережа пунктів моніторингу навколишнього середовища, яка включає систему стаціонарних кущових і одиночних постів, які здійснюють контроль стану довкілля у розрізі певного масиву території називається:

1. спеціальною мережею моніторингу навколишнього середовища;
2. мережею моніторингу навколишнього середовища;
3. державною мережею моніторингу навколишнього середовища.
4. опорною мережею моніторингу навколишнього середовища;
5. відомчою мережею моніторингу навколишнього середовища;

9. Рекомендована кількість постів моніторингу атмосферного повітря у населених пунктах з кількістю мешканців від 20 до 100 тис. чол. становить:

1. 1-2
2. 3-5;
3. 6-10;
4. 11-15;
5. 16-20.

10. Кількість компонентів навколишнього середовища, які спостерігаються при проведенні локального моніторингу довкілля

1. 3-120;
2. 120-1500;

3. 1500-10000;
4. 10^3 - 10^6 ;
5. 10^6 - 10^8 .

11. Методи аналізу результатів моніторингових досліджень включають:

1. оптимізацію отриманих показників стану довкілля;
2. визначення основних статичних характеристик: медіани, моди, ексцесу, коефіцієнту асиметрії тощо;
3. порівняння показників стану довкілля з їх гранично-допустимими значеннями;
4. визначення їх максимуму і мінімуму;
5. немає правильної відповіді.

12. Для більшості населення України основним джерелом ефективної дози радіаційного забруднення є:

1. вода;
2. повітря;
3. продукти харчування;
4. дощі;
5. пил.

13. На якій відстані, згідно з міжнародною домовленістю, повинні розташовуватися базові і регіональні станції фонових моніторингу навколишнього середовища від великих джерел забруднення:

1. 3-5 км;
2. 5-10 км;
3. 10-20 км;
4. 40-60 км;
5. 100-150 км.

14. Метод прогнозування стану навколишнього середовища, який базується на вивченні його кількісних показників за кілька попередніх років з подальшим логічним продовженням називається методом:

1. експертної оцінки;
2. екстраполяції;
3. інтерполяції;
4. моделювання;
5. інтерполяції та екстраполяції.

15. Міністерство охорони навколишнього природного середовища проводить моніторинг:

1. рівня захворюваності населення;
2. стану родючості ґрунтів.
3. стану лісів;

4. стану питної води;

5. стану звалищ промислових і побутових відходів;

16. Інформація, яка містить відомості про різкі зміни рівня забруднення атмосферного повітря і передається в контролюючі та господарські організації негайно називається:

1. оперативна;

2. екстрена;

3. термінова;

4. режимна;

5. систематична.

17. На якій максимальній відстані від джерела викидів необхідно проводити спостереження за станом атмосферного повітря, якщо відомо, що середня висота труб становить 50 м:

1. 1 км;

2. 0,5 км;

3. 5 км;

4. 2 км;

5. 1,5 км.

18. На якій висоті проводиться відбір проб атмосферного повітря для визначення приземної концентрації домішок в атмосфері:

1. 0,5-1 м;

2. 1-1,5 м;

3. 1,5-3,5 м;

4. 5-7 м;

5. 7-9 м.

19. За якою програмою моніторингу ведуться щомісячні спостереження за станом поверхневих вод на пунктах першої категорії

1. обов'язкова;

2. скорочена 1;

3. скорочена 2;

4. скорочена 3;

5. скорочена 4.

20. Пункти спостереження за станом поверхневих вод другої категорії розміщуються:

1. на водних об'єктах, що характеризуються помірним або слабким антропогенним навантаженням;

2. на водотоках і водоймах, що мають особливе народногосподарське значення;

3. на незабруднених водних об'єктах;

4. на водних об'єктах, які знаходяться в районах промислових міст, селищ з централізованим водопостачанням, в місцях відпочинку населення, на граничних створах річок, на кінцевих створах річок;
5. на фонових ділянках.

21. Самоочищення – це:

1. сукупність гідродинамічних, біологічних, хімічних і фізичних процесів, які призводять до зниження концентрації забруднювальних речовин у воді;
2. процеси фільтрації і седиментації водних об'єктів, які призводять до зниження концентрації забруднювальних речовин у воді;
3. осідання суспензій з піску, намулу, глинистих часток, радіоактивних речовин;
4. сукупність гідродинамічних процесів, які призводять до зниження концентрації ;
5. сукупність фізичних процесів..

22. Періодичність досліджуваних процесів при здійсненні локального моніторингу навколишнього середовища становить:

1. секунди - хвилини;
2. години;
3. дні – місяці;
4. роки;
5. десятиліття – століття.

23. При розміщенні постів спостережень за забрудненням атмосферного повітря пріоритетність надається:

1. адміністративним районам міста;
2. промисловим районам міста;
3. житловим районам з найбільшою щільністю населення, де можливі випадки перевищення ГДК;
4. районам з фоновим рівнем забруднення;
5. сміттєзвалищам.

24. Відбір разових проб повітря проводять протягом:

1. 5 – 10 хвилин;
2. 10 – 15 хвилин;
3. 15 – 20 хвилин;
4. 20 – 25 хвилин;
5. 25 – 30 хвилин.

25. Для дослідження вмісту аерозольних домішок і пилу у атмосферному повітрі використовують:

1. аспіраційний спосіб з відбором на фільтри;
2. спосіб заповнення посудин обмеженого об'єму;

3. спосіб заміщення попередньо залитої в посудину інертної рідини;
4. спосіб вакуумного заповнення;
5. спосіб продування крізь посудину 10-кратного об'єму повітря.

26. Кількість стаціонарних постів спостережень за станом атмосферного повітря залежить від:

1. кількості підприємств;
2. кількості транспорту;
3. кількості населення;
4. напрямку вітру;
5. площі населеного пункту.

27. Серед стаціонарних постів спостережень виокремлюють:

1. фонові і спеціальні.
2. маршрутні і підфакельні;
3. стандартні і нестандартні;
4. постійні і тимчасові;
5. опорні і неопорні;

28. Пункти спостережень за станом поверхневих вод водотоків поділяються на:

1. дві категорії;
2. три категорії;
3. чотири категорії;
4. п'ять категорій;
5. жодної категорії.

29. При спостереженнях за водоймою встановлюють:

1. не менше одного створу;
2. не менше двох створів;
3. не менше трьох створів;
4. не менше чотирьох створів;
5. не менше п'яти створів.

30. Гідробіологічні спостереження проводять за програмами:

1. обов'язковою і скороченою-1;
2. обов'язковою і скороченою-2;
3. обов'язковою і скороченою-3;
4. обов'язковою і повною;
5. повною і скороченою.

31. Спостереження за окремо взятим підприємством поводять на:

1. локальному рівні;
2. регіональному рівні;
3. державному рівні;

4. міжнародному рівні;
5. глобальному рівні.

32. Система оцінки якості поверхневих вод суші та естуаріїв України охоплює:

1. один блок показників;
2. два блоки показників;
3. п'ять блоків показників.
4. чотири блоки показників;
5. три блоки показників;

33. Якість поверхневих вод оцінюється:

1. трьома категоріями;
2. чотирма категоріями;
3. шістьма категоріями;
4. сімома категоріями;
5. восьма категоріями.

34. VIII клас якості води за ступенем їх чистоти оцінюється як:

1. чисті;
2. дуже чисті;
3. досить чисті;
4. забруднені;
5. дуже брудні.

35. До джерел природного забруднення океанів та морів належать:

1. викиди забруднюючих речовин від стаціонарних та пересувних джерел забруднення;
2. прямий стік з суші;
3. випробування атомної зброї;
4. аварійні викиди з суден;
5. аварійні викиди з підводних трубопроводів.

36. Для організації спостережень за якістю морської води використовують пункти:

1. двох категорій;
2. трьох категорій;
3. чотирьох категорій;
4. п'ятьох категорій;
5. шістьох категорій.

37. При відборі проб гарячого повітря в газоходах використовують:

1. скляні бутилі;

2. пластикові бутилі;
3. зонди;
4. батометри;
5. шприци.

38. Відбір проб поверхневих вод здійснюється на такій глибині (відстані від поверхні води):

1. 1 см;
2. 30 см;
3. 50 см;
4. 1 м;
5. залежно від глибини.

39. Проби поверхневої води консервують за допомогою:

1. кип'ятіння;
2. введення хлороформу;
3. введення перманганату калію;
4. пастеризації;
5. фільтрування.

40. Точкова проба характеризує склад води в даний момент часу в даному місці.

Її ще називають:

1. разовою;
2. одиничною;
3. окремою;
4. індивідуальною;
5. об'єднаною.

41. Відбір проб поверхневих вод здійснюється на такій відстані від дна:

1. 1 см;
2. 30 см;
3. 50 см;
4. 1 м;
5. залежно від глибини.

42. До обов'язкової програми спостережень за якістю атмосферного повітря входить визначення концентрації:

1. азоту;
2. водню;
3. пилу;
4. аргону;
5. магнію.

43. До обов'язкової програми спостережень за якістю поверхневих вод входить визначення концентрації:

1. хлоридів;
2. ціанідів;
3. бромідів;
4. йодидів;
5. ціанофератів.

44. До органолептичних показників відносять:

1. окиснюваність;
2. рН;
3. активність;
4. електропровідність;
5. запах.

45. Проби льоду відбирають за допомогою:

1. мензурки;
2. керну;
3. шпателя;
4. піпетки;
5. ножа.

46. Проби поверхневої води відбирають за допомогою:

1. стакана;
2. відра;
3. піпетки;
4. батометра;
5. фільтра.

47. Якої кваліфікації реактиви найбільш доцільно використовувати для кількісного хімічного аналізу забруднювачів?

1. чисті;
2. технічні;
3. дуже чисті;
4. точні;
5. ч.д.а.

48. Гравіметричний аналіз передбачає використання:

1. фотоелектроколориметра;
2. аналітичної ваги;
3. кулонометра;
4. полярографа;
5. віскозиметра.

49. Титриметричний аналіз передбачає використання:

1. бюреток та піпеток;
2. тиглів;
3. фільтрів;
4. ексикаторів;
5. бюксів.

50. До фізико-хімічних методів аналізу відносять:

1. гравіметричний;
2. титриметричний;
3. органолептичний;
4. хроматографічний;
5. фізичний.

51. Реактиви якої кваліфікації є найбільш чистими:

1. чисті;
2. технічні;
3. дуже чисті;
4. о.с.ч.;
5. ч.д.а.

52. Для відбору точного об'єму проб використовують:

1. мірний посуд;
2. мерильний посуд;
3. відбиральний посуд;
4. точний посуд;
5. об'ємний посуд.

53. Проби пилу відбирають:

1. у пакети;
2. на фільтри;
3. у батометри;
4. у газові піпетки;
5. на індикаторні пластинки.

54. Проби повітря не відбирають за допомогою:

1. індикаторних трубок;
2. рідинних поглиначів;
3. поліетиленових пакетів;
4. газових піпеток;
5. мірних колб.

55. Програма обов'язкових спостережень за атмосферним повітрям та повітрям закритих приміщень:

1. відрізняється на один показник;
2. однакова;
3. абсолютно відмінна;
4. має меншу кількість показників;
5. має більшу кількість показників.

56. Речовини 3-го класу небезпеки у викидах стаціонарних джерел відбирають 1 раз на:

1. день;
2. тиждень;
3. декаду;
4. квартал;
5. рік.

57. На якій відстані від джерела викиду, як правило, формується максимальна приземна концентрація:

1. 10 Н труби;
2. 20 Н труби;
3. 30 Н труби;
4. 40 Н труби;
5. 50 Н труби.

58. При проведенні під факельних спостережень проби відбирають на відстані:

1. 50 м від джерела викиду;
2. 100 м від джерела викиду;
3. 200 м від джерела викиду;
4. 300 м від джерела викиду;
5. 400 м від джерела викиду.

59. Кількість точок відбору проб при маршрутних спостереженнях:

1. 3;
2. 8;
3. 16;
4. 24;
5. 30.

60. Відстань, на якій відбирають проби повітря при маршрутних спостереженнях умовно описується декількома концентричними колами:

1. двома;
2. трьома;
3. чотирма;
4. ні, одним;
5. не описується колами.

61. При відборі проб ґрунту використовують метод:

1. квартування;
2. четвертування;
3. розполовинення;
4. обрізання;
5. шматування.

62. Якими не є вимірювання:

1. статичними;
2. статистичними;
3. динамічними;
4. прямими;
5. поступовими.

63. Право проводити дослідження у галузі охорони довкілля мають право:

1. усі лабораторії;
2. великі лабораторії;
3. атестовані лабораторії;
4. лабораторії при ВНЗ;
5. лабораторії при міністерствах.

64. Похибки вимірювання бувають:

1. інструментальні;
2. методичні;
3. суб'єктивні;
4. усі з перерахованих вище;
5. жодна з них.

65. До об'єктів моніторингу атмосферного повітря належать:

1. скиди забруднюючих речовин;
2. атмосферні осадки;
3. атмосферні метеорологічні явища;
4. повітря робочих зон;
5. викиди забруднюючих речовин.

66. У результаті проведення моніторингу атмосферного повітря *не* одержують:

1. первинні дані контролю за викидами та спостережень за станом забруднення;
2. узагальнені дані про рівень забруднення на певній території за певний проміжок часу;
3. узагальнені дані про склад та обсяги викидів забруднюючих речовин;

4. Оцінку рівнів та ступеня небезпечності забруднення для довкілля та життєдіяльності населення;
5. оцінку складу та обсягів скидів забруднюючих речовин.

67. За рішенням місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування, з урахуванням екологічної ситуації в регіоні, населеному пункті може *додатково* визначатися наявність в атмосферному повітрі забруднюючих речовин, зазначених у списку:

1. А;
2. Б;
3. В;
4. Г;
5. Д.

68. Моніторинг довкілля, як науково-практичний напрям системної екології, виник у:

1. кінці ХІХ ст.;
2. другій половині ХХ ст.;
3. першій половині ХХ ст.;
4. кінці ХVІІІ ст.;
5. на початку ХХІ ст..

69. Ідею глобального моніторингу. теоретично обґрунтував:

1. М. Планк.
2. М. Голубець;
3. Ю. Ізраель;
4. І. Герасимов;
5. Р. Мунн;

70. На сучасному етапі моніторинг навколишнього природного середовища України здійснюють: відповідно до

1. Закону «Про державний моніторинг навколишнього природного середовища»;
2. Санітарних норм про державний моніторинг навколишнього природного середовища»;
3. Наказу Міністерства екології «Про державний моніторинг навколишнього природного середовища»;
4. Наказу Кабінету Міністрів України «Про державний моніторинг навколишнього природного середовища».
5. “Положення про державний моніторинг навколишнього природного середовища” ;

71. При оцінюванні стану навколишнього середовища не використовують такий критерій як:

1. гранично допустимі концентрації забруднювачів;
2. гранично допустимі маси;
3. гранично допустимі викиди речовин в атмосферу,
4. гранично допустимі скиди шкідливих речовин у водні об'єкти;
5. гранично допустиме антропогенне навантаження

72. Найпоширенішим критерієм оцінювання якості складових природного середовища (атмосферного повітря, природних вод, ґрунтів) є:

1. гранично допустимі дози шкідливих речовин
2. гранично допустимі концентрації шкідливих речовин.
3. гранично допустимі викиди шкідливих речовин
4. гранично допустимі скиди шкідливих речовин
5. гранично допустимі навантаження.

73. Знайдіть невірне твердження. Об'єктами спостереження є:

1. окремі місця і зони, розміри яких не перевищують сто кілометрів ;
2. локальні джерела підвищеної небезпеки: території поблизу місць поховання радіоактивних відходів, зони впливу АЕС, хімічні заводи;
3. території площею близько тисячі квадратних кілометрів;
4. загальносвітові процеси і явища в біосфері та в екосфері Землі;
5. захворюваність населення окремих регіонів.

74. Імпактний моніторинг передбачає спостереження за:

1. поверхневими водами;
2. викидами стаціонарних джерел;
3. локальними джерелами підвищеної небезпеки;
4. скидами стічних вод;
5. здоров'ям населення.

75. Екологічний моніторинг не передбачає обов'язковості спостережень на таких рівнях:

1. імпактному;
2. регіональному;
3. фоновому;
4. всесвітньому;
5. глобальному.

76. У разі виникнення надзвичайної ситуації інформація про це повинна негайно передаватися:

1. органам виконавчої влади або органам місцевого самоврядування;
2. Міністерству екології;
3. Міністерству охорони здоров'я;
4. Міністерству сільського господарства;

5. Держстандарту України.

77. Залповий викид - викид забруднюючих речовин в атмосферне повітря, який перевищує величини викидів, що встановлені при нормальному веденні технологічного процесу:

1. у 2 рази;
2. у 3 рази;
3. кількісно та якісно у декілька разів;
4. кількісно у декілька разів;
5. якісно у декілька разів.

78. Функціональна територія між промисловим підприємством, що є джерелом надходження шкідливих чинників в навколишнє середовище, і найближчою житловою забудовою, яка створюється для зменшення залишкового впливу цих факторів до рівня гігієнічних нормативів з метою захисту населення від їх несприятливого впливу – це:

1. захисна зона;
2. санітарно-захисна зона;
3. біла зона;
4. червона лінія;
5. зона обмежень.

79. Вкажіть невірне твердження. «Система екологічного моніторингу повинна накопичувати, систематизувати та аналізувати інформацію про...» :

1. стан навколишнього середовища;
2. причини спостережуваних та ймовірних змін стану (про джерела і фактори впливу);
3. допустимість змін і навантажень на середовище в цілому;
4. існуючі резерви біосфери;
5. виникнення епідемій та пандемій.

80. Вкажіть невірне твердження. «В основі ґрунтово-екологічного моніторингу повинні лежати такі основні принципи ...»:

1. розробка методів контролю за найбільш вразливими властивостями ґрунтів, зміна яких може викликати втрату родючості, погіршення якості рослинної продукції, деградацію ґрунтового покриву;
2. постійний контроль за найважливішими показниками ґрунтового родючості;
3. рання діагностика негативних змін ґрунтових властивостей;
4. ведення моніторингу за станом ґрунтів територій непорушених антропогенними;
5. контроль за показниками ґрунтових вод.

81. Вкажіть невірні твердження. «Локальний і регіональний моніторинг повинен вирішувати такі завдання ...»:

1. характеристика джерела забруднення та забруднюючих речовин;
2. визначення рівнів контрольованих показників стану ґрунтів, вод, рослин на території, підданого дії джерела забруднення;
3. встановлення зон поширення ґрунтів з погіршенням контрольованих властивостей;
4. визначення характеру дії забруднюючих речовин на ґрунт, а також шляхів міграції, акумуляції та напрями трансформації забруднюючих речовин у ґрунті;
5. оцінка економічного прибутку від використання земель.

82. До кліматичних факторів слід віднести:

1. ультрафіолетове випромінювання.
2. пил;
3. клімат;
4. освітленість;
5. швидкість руху повітря;

83. Рівень вібрації вимірюється в

- а) дБ;
- б) кг/м²;
- в) дБА;
- г) м.

84. Речовини 4-го класу небезпеки у викидах стаціонарних джерел відбирають 1 раз на:

1. день;
2. тиждень;
3. декаду;
4. квартал;
5. рік.

85. До забруднювачів довкілля відносяться речовини, походження яких:

1. хімічне;
2. біологічне;
3. фізичне;
4. вказані в п. 1 і 2;
5. вказані в п. 1, 2 і 3;

86. Стаціонарне джерело атмосферних викидів характеризується

1. постійними геометричними параметрами джерел викидів;
2. непостійними концентраційними параметрами..
3. постійними концентраційними параметрами;
4. постійними шумовими характеристиками;
5. постійними просторовими координатами;

87. Запах вимірюється в:

1. мг/дм³; одиницях запаху;
3. балах;
4. мг/ м³;
5. кларках.

88. Поточний контроль за станом атмосферного повітря в зоні дії підприємства здійснюють:

1. санітарно-промислова (екологічна) служба підприємства;
2. міська санітарно-епідеміологічна служба;
3. незалежні експерти регіонального підрозділу Міністерства охорони навколишнього природного середовища;
4. Міністерство охорони здоров'я;
5. Міністерство екології..

89. Організований викид поступає в атмосферу

1. через спеціальну технічну вивідну споруду;
2. в результаті точного дотримання промислової технології виробництва і стабільної якості сировини;
3. через спеціальний газоочисний апарат;
4. через отвір у даху;
5. через отвір у стіні.

90. Неорганізований викид

1. викид від джерела, не зареєстрованого органами Міністерства охорони навколишнього природного середовища України;
2. результат поломки пилогазоочистного устаткування;
3. синонім «аварійного викиду» .;
4. синонім «залпового викиду»;
5. синонім «залпового скиду».

91. Моніторинг якості питної воли здійснюється:

1. лікувальними підрозділами Міністерства охорони здоров'я;
2. санітарними підрозділами Міністерства охорони здоров'я;
3. лікувальними підрозділами ветеринарних служб;
4. санітарними підрозділами ветеринарних служб;
5. підрозділами геологічної служби.

92. Знайдіть невірне твердження. «При глобальному моніторингу має проводитися наступне ...»:

1. характеристика потоку контрольованих хімічних елементів на ґрунти фонових територій;
2. визначення рівнів контрольованих показників стану ґрунтів;

3. виявлення зон міграції, акумуляції, напрямки трансформації контрольованих хімічних елементів у ґрунті;
4. визначення швидкості накопичення контрольованих хімічних елементів у ґрунтах фонових територій.
5. визначення концентрації забруднюючих речовин на місцевому рівні.

93. При контролі забруднення ґрунтів нафтопродуктами не потрібно:

1. визначати масштаби (площі забруднення);
2. оцінювати ступінь забруднення;
3. виявляти наявність токсичних
4. виявляти наявність канцерогенних сполук;
5. виявляти ступінь провітрювання земель..

94. Знайдіть невірне твердження. «При глобальному моніторингу ґрунтів повинні проводитися наступні заходи ...»:

1. визначення кількості ґрунтової біоти;
2. визначення рівнів контрольованих показників стану ґрунтів;
3. визначення зон міграції, акумуляції, напрямки трансформації контрольованих хімічних елементів у ґрунті;
4. визначення швидкості накопичення контрольованих хімічних елементів у ґрунтах фонових територій;
5. визначення потоку контрольованих хімічних елементів на ґрунти контрольованих фонових територій.

95. У результаті проведення моніторингу атмосферного повітря одержуються:

1. первинні дані контролю за викидами;
2. узагальнені дані про рівень забруднення на певній території в певний проміжок часу;
3. узагальнені дані про склад та обсяги скидів забруднюючих речовин;
4. ступені небезпечності забруднень для життєдіяльності населення;
5. обсяги викидів забруднюючих речовин.

96. Об'єктами моніторингу атмосферного повітря є:

1. смерчі;
2. дощі;
3. птахи;
4. літальні апарати;
5. супутники.

97. Речовини 2-го класу небезпеки у викидах стаціонарних джерел відбирають 1 раз на:

1. місяць;
2. тиждень;

3. декаду;
4. квартал;
5. рік.

98. Концентрація хімічної речовини в повітрі вимірюється в

- а) г/с;
- б) мг/дм³;
- в) мг/м³;
- г) мг.

99. Моніторинг поверхневих вод –

1. система послідовних спостережень, збирання, оброблення даних про стан водних об'єктів;
2. прогнозування змін водних об'єктів;
3. проведення досліджень з якості води.
4. розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень, які можуть позначитися на стані вод;
5. система послідовних спостережень, збирання, оброблення даних про стан водних об'єктів, прогнозування їх змін та розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень, які можуть позначитися на стані вод;

100. Біологічне забруднення водного середовища полягає у:

1. надходженні зі стічними водами до водойм різних видів мікроорганізмів;
2. надходженні зі стічними водами до водойм різних видів рослин;
3. надходженні зі стічними водами до водойм різних видів тварин;
4. надходженні зі стічними водами до водойм різних видів вірусів та бактерій;
5. надходженні зі стічними водами до водойм різних видів мікроорганізмів, рослин і тварин (віруси, бактерії, грибки, черви), невластивих водній екосистемі, яка забруднюється.

101. Поверхневим водам не властиве забруднення :

1. хімічне;
2. фізичне;
3. оптичне;
4. біологічне;
5. теплове.

102. За призначенням води поверхневих водойм та водотоків можуть бути:

1. рибогосподарськими;
2. господарськими;
3. рибними;
4. купальними;

5. промисловими.

103. Забарвлення води – це показник:

1. хімічний;
2. фізичний;
3. фізико-хімічний;
4. токсикологічний.
5. органолептичний;

104. Наявність яєць глистів у питній воді є показником:

1. бактеріологічним;
2. паразитологічним;
3. мікробіологічним;
4. мікробіологічним;
5. пара токсичним.

105. Визначення величини рН проводять:

1. одразу по відборі проб;
2. через 1 годину;
3. через 2 години;
4. протягом дня;
5. протягом місяця.

106. З метою збереження проб для аналізу, їх охолоджують до температури:

1. $-2...-3^{\circ}\text{C}$;
2. 0°C ;
3. $+2...+3^{\circ}\text{C}$;
4. $+5...+10$;
5. не охолоджують.

107. Доцільно зберігати відібрані проби води у:

1. поліетиленових пляшках;
2. склянках з прозорого скла;
3. склянках з темного скла;
4. металевих бутелях;
5. паперових пакетах

108. Проби ґрунту на вміст органічних розчинників не можна відбирати за допомогою:

1. металевого ножа;
2. металевого заступа;
3. порцелянної лопатки;
4. металеві лопатки.
5. пластикової лопатки;

109. Шум транспортних потоків:

1. постійний;
2. непостійний імпульсний;
3. непостійний коливальний;
4. непостійний переривчастий;
5. непостійний.

110. Непостійний шум вимірюють у:

1. балах;
2. дБ;
3. дБА;
4. БА;
5. АБ.

111. Хлор у атмосферному повітрі відноситься до:

1. 1 класу небезпеки;
2. 2 класу небезпеки;
3. 3 класу небезпеки;
4. 4 класу небезпеки;
5. 1 класу небезпеки гостроспрямованої дії.

112. Миш'як у питній воді відноситься до:

1. біологічних показників;
2. інтегральних показників;
3. фізико-хімічних показників;
4. токсикологічних показників;
5. радіологічних показників.

113. В оцінюванні якості питної води важливу роль грає група показників:

1. фізіологічної повноцінності води;
2. стабільності;
3. прозорості;
4. витривалості;
5. якості.

114. Пробу води водотоку відбирають на:

1. березі;
2. стрижні потоку;
3. посередині;
4. в 50 см від берега;
5. в 30 см від берега.

115. Від місця скиду зворотних вод вгору по течії відбирають пробу на відстані:

1. 100 м;
2. 200 м;
3. 300 м;
4. 500 м;
5. 1000 м.

116. Пункти спостережень першої категорії розміщують на водотоках і водоймищах, що

1. мають особливо важливе народногосподарське значення;
2. знаходяться в районах промислових міст, селищ з централізованим водопостачанням,
3. знаходяться у місцях відпочинку населення, в місцях скиду колекторно-дренажних вод з сільськогосподарських полів
4. розміщують на водних об'єктах, що характеризуються помірним або слабким навантаженням ;
5. формують на незабруднених водних об'єктах (фонових ділянках).

117. За міжнародним стандартом (СТ ІСО 4225-80) моніторинг – це:

1. система довготривалих спостережень стану і зміни об'єктів;
2. система спостереження і контролю за природними, природно-антропогенними комплексами, процесами, що відбуваються у них, навколишнім середовищем загалом з метою раціонального використання природних ресурсів і охорони довкілля, прогнозування масштабів неминучих змін;
3. багаторазове вимірювання для спостереження за змінами будь-якого параметра в певному інтервалі часу;
4. спостереження за причинно-наслідковими явищами і процесами природного середовища;
5. система довготривалого контролювання стану і зміни об'єктів.

118. До методів первинної інформації належать:

1. спостереження на відповідних станціях, постах, створах;
2. фіксування у вигляді карт
3. фіксування у вигляді таблиць і графіків;
4. формування баз даних;
5. упорядкування і опрацювання бази даних.

119. Граничнодопустима концентрація (ГДК) забруднюючої речовини – це:

1. концентрація речовини в навколишньому середовищі, яка не впливає на організм людини;
2. максимальна концентрація речовини в навколишньому середовищі, яка не впливає на організм людини в теперішньому часі та не зумовлює віддалених мутагенних і канцерогенних наслідків у неї та її потомстві;

3. концентрація речовини в навколишньому середовищі, яка в початковій мірі впливає на організм, але не зумовлює віддалених наслідків;
4. концентрація речовини в навколишньому середовищі, яка впливає на організм і зумовлює віддалені мутагенні та канцерогенні наслідки;
5. концентрація речовини в навколишньому середовищі, яка не впливає на організм людини.

120. Державне житлове комунальне господарство забезпечує спостереження за:

1. станом питної води;
2. зелених насаджень;
3. поверхневими водами;
4. підземними водами;
5. станом атмосферного повітря міст.

121. До об'єктів Державної системи моніторингу підземних вод належать:

1. поверхневі води: природні водойми (озера), водотоки; (річки, струмки). штучні водойми (водосховища, ставки), канали та інші водні об'єкти.
2. внутрішні морські води та територіальне море. виключно (морська) економічна зона України;
3. підземні води (грунтові і міжпластові) та джерела.
4. джерела забруднення вод, включаючи зворотні води, аварійні скидання рідких продуктів і відходів, втрати продуктів і матеріалів при видобуванні корисних копалин у межах акваторій поверхневих вод, внутрішніх морських вод, територіального моря і виключної (морської) економічної зони України;
5. надходження шкідливих речовин з донних відкладів (вторинне забруднення) та інші джерела забруднення, щодо яких можуть здійснюватися спостереження.

122. Сумарний показник забруднення – це:

1. осереднена величина вмісту хімічних елементів та їх сполук (речовин) у тому чи іншому об'єкті (компоненті) навколишнього середовища чи його частині у момент часу, прийнятий за початок можливої чи встановленої її зміни (збільшення чи зменшення);
2. це сума перевищень коефіцієнтів концентрації хімічних елементів над їх фонним рівнем;
3. узагальнені (інтегральні) інформативні показники функціонування екосистем, які дозволяють оцінити її стан, міру відхилення від норми;
4. зона з підвищеним вмістом забруднюючих речовин навколо джерела забруднення; зона навколо родовища корисних копалин, яка характеризується підвищеним вмістом хімічних елементів в гірських породах, що вміщують родовище корисних копалин;

5. інтенсивність радіоактивного випромінювання на певній території, зумовлених природними і штучними радіонуклідами.

123. Швидкість руху повітряних мас вимірюють за допомогою:

1. курвіметра;
2. анеометра;
3. термометра;
4. амперметра;
5. спідометра.

124. Наземні джерела викидів мають висоту:

1. $H > 50$ м;
2. $H = 10-50$ м;
3. $H = 2-10$ м;
4. $H = 2$ м;
5. $H < 2$ м.

125. Під час здійснення обов'язкової програми виконують:

1. гідрологічні і гідрохімічні спостереження в повному обсязі;
2. гідрологічні спостереження: витрати води на водотоках або рівень води на водоймищах та деякі гідрохімічні спостереження: візуальні, температура, концентрація РК, питома електропровідність;
3. гідрологічні спостереження: витрати води на водотоках або рівень води на водоймищах та деякі гідрохімічні спостереження: візуальні, температура, концентрація завислих речовин, водневий показник; концентрація РК; ХСК; БСК5; концентрація речовин, що забруднюють воду в даному пункті спостережень;
4. гідрологічні спостереження: витрати води (м³/с), швидкість течії під час опорних вимірів, витрати на водотоках або рівень води на водоймищах;
5. гідрохімічні спостереження: візуальні спостереження, температура, концентрація завислих речовин, рН; концентрація РК; ХСК; БСК5; концентрація речовин, що забруднюють воду в даному пункті спостережень.

126. На водотоках фоновий створ встановлюють:

1. на відстані 500 м нижче скидання стічних вод;
2. на відстані 1500 м нижче скидання стічних вод;
3. поєднується з місцем скидання стічних вод;
4. на відстані 500 м нижче скидання стічних вод у місці повного усереднення;
5. немає правильної відповіді.

127. Під пунктом спостереження за станом поверхневих вод розуміють:

1. умовний поперечний переріз водоймища або водотоку, в якому проводять комплекс робіт для одержання даних про якість води;

2. місце на водоймі або водотоці, де систематично проводиться комплекс робіт для одержання необхідних даних про якість води;
3. вертикальна лінія на середині поперечного перерізу водоймища або водотоку, в якому проводять відбір проб води;
4. вертикальна лінія на відстані 2 м від берегової лінії водойми або водотоку і 0,3-0,5 м нижче поверхні води;
5. вертикальна лінія на відстані 1 м від берегової лінії водойми або водотоку і 0,3-0,5 м нижче поверхні води.

128. Під створом пункту спостереження розуміють:

1. поперечний переріз водоймища або водотоку, в якому проводять комплекс робіт для одержання даних про якість води;
2. місце на водоймі або водотоці, де систематично проводять комплекс робіт для одержання необхідних даних про якість води;
3. вертикальна лінія на середині поперечного перерізу водоймища або водотоку, в якому проводять відбір проб води;
4. вертикальна лінія на відстані 2 м від берегової лінії водойми або водотоку і 0,3-0,5 м нижче поверхні води;
5. місце на водоймі або водотоці на відстані 5 м від берегової лінії водойми або водотоку і 0,3-0,5 м нижче поверхні води.

129. У основні фази водного режиму на постах усіх категорій спостереження проводять:

1. за скороченою програмою;
2. за повною програмою;
3. за обов'язковою програмою;
4. не проводять;
5. немає правильної відповіді.

130. Забруднення ґрунтів пестицидами перевіряють:

1. 1 раз на рік;
2. 2 рази на рік;
3. 2-3 рази на рік;
4. 4 рази на рік;
5. 5 разів на рік.

131. Стаціонарний пост призначений:

1. для забезпечення регулярного відбору проб повітря з метою визначення і реєстрації вмісту основних і найбільш поширених специфічних забруднювальних речовин;
2. для регулярного відбору проб повітря за необхідності більш детально вивчити стан забруднення атмосферного повітря в житлових районах;
3. для виявлення зони впливу конкретного джерела промислових викидів;

4. для встановлення кількості опадів;
5. немає правильної відповіді.

132. Маршрутний пост призначений:

1. для забезпечення відбору проб повітря з метою визначення і реєстрації вмісту специфічних речовин;
2. для регулярного відбору проб повітря за необхідності більш детально вивчити стан забруднення атмосферного повітря в житлових районах;
3. для виявлення зони впливу конкретного джерела промислових викидів;
4. для реєстрації шумового забруднення;
5. немає правильної відповіді.

133. Під вертикаллю створу розуміють:

1. умовну відвисну лінію від поверхні води до дна водойми або водотоку, на якій виконують роботи для одержання даних про якість води;
2. горизонтальну лінію на середині водоймища або водотоку, в якому проводять відбір проб води;
3. місце на відстані 2 м від берегової лінії водойми або водотоку і 0,3-0,5 м нижче поверхні води;
4. поперечний переріз водоймища або водотоку, в якому проводять комплекс робіт для одержання даних про якість води;
5. перпендикуляр до дна водойми або водотоку.

134. Кількість вертикалей у створі на водотоці визначають з урахуванням умов змішування вод водотоку зі зворотними водами, а також із водами приток. За неоднорідного хімічного складу води у створі встановлюють не менше трьох вертикалей, а за однорідного –

1. одну вертикаль на стрижні водотоку;
2. дві вертикалі;
3. 4 вертикалі;
4. 3 вертикалі;
5. жодної..

135. Під горизонтом створу розуміють:

1. місце на вертикалі (в глибину), в якому проводять комплекс робіт для одержання даних про якість води;
2. місце на відстані 2 м від берегової лінії водойми або водотоку і 0,3 м нижче поверхні води;
3. умовний поперечний переріз водоймища або водотоку, в якому проводять комплекс робіт для одержання даних про якість води;
4. місце на водоймі або водотоці, де систематично проводять комплекс робіт для одержання необхідних даних про якість води;
5. місце на відстані 1 м від берегової лінії водойми або водотоку.

136. Кількість горизонтів на вертикалі визначають з урахуванням:

1. ширини водного об'єкта;
2. глибини водного об'єкта;
3. об'єму водного об'єкта;
4. важливості водного об'єкта;
5. на власний розсуд.

137. Знайдіть невірне твердження. На більшості водотоків відбір проб проводять 7 разів на рік:

1. під час повені – на підйомі, максимумі, спаді;
2. під час літньої межені – при найменшій витраті води та після дощового паводка;
3. восени перед льодоставом;
4. під час зимової межені;
5. під час стабільного водного режиму.

138. Під якістю води розуміють:

1. характеристику хімічного складу та фізичних властивостей води, яку визначають за комплексом показників;
2. скорочення кількості води у водному об'єкті, що носить сталий характер;
3. надходження у водні об'єкти нерозчинних предметів;
4. процес зміни їх фізичних, хімічних і біологічних властивостей, що може шкідливо впливати на людину та інші живі організми, а також обмежувати можливість цільового використання води;
5. немає правильної відповіді.

139. Основна мета моніторингу за станом атмосферного повітря полягає у забезпеченні зацікавлених державних і громадських органів:

1. систематичною інформацією про рівень забруднень атмосфери і прогноз їх змін;
2. інформацією про планування і розміщення промислових підприємств та визначення їх санітарно-захисних зон;
3. методами оцінювання збитків, щоносять сільському господарству, лісам, тваринництву, будівлям і спорудам;
4. інформацією про зміни у природоохоронному законодавстві;
5. немає правильної відповіді.

140. У програму біотичного моніторингу включають:

1. геофізичні спостереження;
2. спостереження за відгуками біоти на антропогенні забруднення і впливи з величинами, близькими до фонових;
3. контроль абіотичного стану польовими методами;
4. гідрометеорологічні спостереження;
5. немає правильної відповіді.

141. Лімітуюча ознака шкідливості (ЛОШ) –

1. ознака допустимості;
2. доза впливу;
3. рівень впливу;
4. ознака шкідливості, яка з'являється при найменшій концентрації речовини;
5. ознака тривалості..

142. Організація спостережень за станом біотичної складової біосфери передбачає контроль:

1. за локальними джерелами та факторами впливу;
2. за реакцією біоти – відгуки та наслідки;
3. за впливом стану довкілля на захворюваність і населення;
4. за реакцією великих систем (погода і клімат);
- 5 за реакцією біосфери загалом.

143. При визначенні якості повітря першочергово визначають:

1. озон, метан, важкі метали та оксид вуглецю;
2. бенз(а)пирен та пестициди;
3. важкі метали, бенз(а)пирен та пестициди;
4. пил, оксиди сірки, вуглецю та азоту;
5. діоксини, важкі метали та пестициди.

144. Положення про Державну систему моніторингу довкілля України прийнято:

1. у 1944 році;
2. у 1966 році;
3. у 2015 році.
4. у 2004 році
5. у 1998 році;

145. Відбір проб повітря на підфакельних постах виконують на відстанях від факела:

1. 0,2; 0,5; 1; 2; 3; 4; 6; 8;10; 15 і 20 км; СЗЗ, СЗЗ+0,2 км;
2. 0,5; 1; 2; 3; 4; 6; 8;10; 15 і 20 км;
3. 1; 2; 3; 4; 5; 6; 8;10 і 15 км;
4. 0,5; 1; 2; 4; 6; 8;10; 15; 20 і 30 км;
5. всі відповіді не правильні.

146. Стічні води, що належать до кислих, мають:

- pH = 6,5-7,0;
- pH = 6,0-6,5;
- pH = 6,5-8,0;
- +рН менше 6;
- +рН більше 8.

147. Джерело атмосферних викидів характеризується як “високе”, якщо розташоване над поверхнею на рівні

1. менш 10м;
2. 10-30 м;
3. 30-40 м;
4. 40-50 м;
5. більше 50 м.

148. У результаті проведення моніторингу атмосферного повітря одержують:

1. первинні дані контролю за скидами;
2. узагальнені дані про рівень забруднення на певній ділянці акваторії за певний проміжок часу;
3. узагальнені дані про склад та обсяги викидів забруднюючих речовин;
4. оцінку швидкості забруднення;
5. оцінку складу та обсягів скидів забруднюючих речовин.

149. Вміст важких металів у ґрунті може бути представлений у:

1. кларках;
2. мг-екв/л;
3. мг/дм³;
4. ДБ;
5. квартах.

150. За глибини до 5 м встановлюють:

1. горизонти: біля поверхні, на глибинах 10, 20, 50, 100 м та біля дна.
2. два горизонти: біля поверхні і біля дна (0.5 м від дна);
3. три горизонти: біля поверхні, посередині та біля дна;
4. чотири горизонти: біля поверхні, посередині та біля дна;
5. один горизонт біля поверхні води (влітку на 0,3 м від поверхні, взимку біля нижньої поверхні льоду).

Рекомендована література

1. Посудін Ю. І. Моніторинг довкілля з основами метрології: підручник. К.: 2012. 426 с.
2. Крайнюков О. М., Некос А. Н. Моніторинг довкілля (Моніторинг нафтогазоносних територій) : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Харків: Фоліо, 2015. 203 с.
3. Моніторинг довкілля: підручник / [Боголюбов В. М., Клименко М. О., Мокін В. Б. та ін.] ; під ред. В. М. Боголюбова. [2-е вид., перероб. і доп.]. Вінниця : ВНТУ, 2010. 232 с.
4. Боголюбов В.М., Клименко М.О., Мокін В.Б. Моніторинг довкілля: підручник. Вид. 2-ге, переробл. і доповн. Київ: НУБіПУ, 2018. С. 435
5. Славов В.П., Войцицький А.П., Корж З.В. Нормування антропогенного навантаження на навколишнє природне середовище: теорія та лабораторно-розрахунковий практикум: Навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 200 с.
6. Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище. Курсове проектування: навчальний посібник. В. Г. Петрук, І. В. Васильківський, С. М. Кватернюк та ін. Вінниця : ВНТУ, 2014. 112 с.
7. Максименко Н.В. Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище: навчально-методичний посібник / Н.В. Максименко, Н.І. Черкашина, Е.О. Кочанов. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 92 с.
8. Коваленко Ю. Л. Моніторинг довкілля : конспект лекцій для студентів 2 і 3 курсів денної та 3 курсу заочної форм навчання за спеціальностями 183 – Технології захисту навколишнього середовища та 101 – Екологія / Ю. Л. Коваленко ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 144 с.
9. Душанова Т.В. Моніторинг довкілля. Методи відбору проб : навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський нац. ун-т, 2019. 132 с.
10. Любинський О.І., Любінська Л.Г., Андрусак Д.В., Душанова Т.В. Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище: довідник. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2024. 82 с.
11. Короткий тлумачний словник-довідник. Техноекологія: словник [Електронний ресурс]. Кам'янець Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, кафедра екології, 2021. https://docs.google.com/document/d/1G0XnVqd4eoNyTzEGRyW0xcHT0lsfVmljIqragj_MHv0/edit.

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Навчальне електронне видання

Любинський Олександр Іванович,
доктор сільськогосподарських наук, професор,
професор кафедри екології
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
Душанова Тетяна Віленівна,
Старший викладач
Андрусак Дмитро Васильович,
Аспірант

Тестові завдання з дисципліни «Моніторинг довкілля»

навчально-методичний посібник

Навчальне електронне видання

Видавець і виготовлювач Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка, вул. Огієнка, 61, м. Кам'янець-Подільський, 32300
Свідоцтво про внесення до державного реєстру суб'єктів видавничої справи
серії ДК № 3382 від 05.02.2009 р.